

امر به معروف مهمترین دلایل قیام امام حسین(ع) بود

احیای سنت و اقامه امر به معروف و نهی از منکر با از بین بردن ظلم و تشکیل حکومت اسلامی مقدور است و این از مهمترین دلایل قیام امام حسین(ع) که حتی با شکستن بیعت مردم، امام حرکت خود را ادامه داد.

احیای سنت و اقامه امر به معروف و نهی از منکر با از بین بردن ظلم و تشکیل حکومت اسلامی مقدور است و این از مهمترین دلایل قیام امام حسین(ع) که حتی با شکستن بیعت مردم، امام حرکت خود را ادامه داد.

به گزارش خبرنگار مهر، به مناسبت ایام محرم، در گفتگو با حجت الاسلام والمسلمین محمدجواد یآوری استاد دانشگاه باقرالعلوم (ع) به بررسی برخی از وقایع و شبهات پیرامون عاشورا پرداختیم که در ادامه از نظر شما می گذرد.

*علم تاریخ ذاتاً با یک عدم قطعیت همراه است، با این وجود در بررسی تاریخی واقعه عاشورا چگونه می توان یک تحلیل همه جانبه ارائه داد و این عدم قطعیت را به حداقل رساند؟

حق و واقع دو امری هستند که دانش کلام متولی حق بودن یک گزاره است و تاریخ متولی واقع بودن آن است. برای تشخیص یک واقعه، مورخ به شواهد و ادله نگاه می کند، چنانکه با دیدن یک سکه یا کتیبه می تواند از یک رویداد تاریخی سخن بگوید. بنابراین مطالعه تاریخ، روشمند بوده و برای تشخیص گزاره های صحیح و غیرصحیح از آن روش استفاده می گردد. درباره هر حادثه ابتدا شواهد جمع می گردد و بعد از سنجش و اعتبار یک گزاره، می توان از صدور یک رویداد سخن گفت.

*برخی این جمله امام حسین (ع) را که «من برای امر به معروف و نهی از منکر قیام کردم» را مخدوش می دانند و این روایت را مستند نمی دانند. با این حال آیا برای فلسفه قیام حضرت می توان به آن استناد کرد؟ چند سال پیش هم گفته شد هدف امام انقلاب نبود و امام صرفاً از جایی که جانش تهدید می شد، گریخت؛ تحلیل های انحرافی بسیاری از فلسفه واقعه عاشورا ارائه شده است!

قیام برای اقامه امر به معروف و نهی از منکر یا احیای سنت پیامبر (ص)، از سخنانی است که چندین بار نقل شده و با جمع بندی شواهد دیگر که حکایت از تغییرات بنی امیه در دین است و دیگران به اذعان دارند، سازگاری دارد.

از زمان امام حسن (ع) و حتی بعد از شهادت ایشان، امام حسین (ع) قیام علیه یزید و معاویه را امری قطعی بیان کرده اند؛ آنجا که فرمودند: هر کس علیه معاویه قیام نکند باید به خدا پناه ببرد؛ چون امت اسلامی به یزید مبتلا شده است و علی الاسلام السلام.

احیای سنت و اقامه امر به معروف و نهی از منکر با از بین بردن ظلم و تشکیل حکومت اسلامی مقدور است و این از مهمترین دلایل قیام است که حتی مردم بیعت شکستند، امام حرکت خود را ادامه داد. اگر قرار بر فرار بود، امام به کربلا نمی رفت و جملاتی که بیان می کند که امام پیشنهاد بازگشت به عمر بن سعد داده، تحریف شده است.

*گفته می شود اگر جامعه معروف و منکر را فهم نکند، امر به این دو بی فایده است، حال شرایط آن دوران چگونه بوده است؟ آیا مردم معروف و منکر را می شناختند؟ آیا امام برای اقامه امر به معروف و نهی از منکر قیام کرد و یا خود قصد امر به معروف و نهی از منکر داشت؟ اگر امام برای امر به معروف و نهی از منکر قیام کرد، هدف امام کدام معروف و کدام منکر است؟

اهمیت امر به معروف و نهی از منکر، در اقامه آن است و این مقدور نیست مگر با تشکیل حکومت اسلامی و امام حسین (ع) در عمل نشان داد که برای آن حتی باید جان داد. نتیجه این اقدام امام قیام های بعدی بود. پس بسترسازی امری مهم است و جامعه نیاز به الگوی کربلا داشت و تاکنون جواب داده است. اگر مردم نخواهند، تجربه تلخ تاریخ برای آنان شکل می گیرد، اما کربلا مانع آن می گردد.

مهمترین مسأله در امر به معروف و نهی از منکر در جملات امام، احیای آن است و بالاترین معروف تشکیل حکومت اسلامی است که با آن می توان ضمن اقامه دیگر معروف ها از منکرها جلوگیری کرد و امام حسین (ع) فقط به دنبال

این نبود که مردم به کجا و چگونه نماز بخوانند، چون مردم کوفه و سپاه دشمن با نماز و دین آشنا بودند، اما قیام علیه ظلم و بدعت در دین و اجرای حدود را زمین گذاشته بودند.

*پیشنهادهای سه گانه ای که عمر سعد در نامه ای از قول امام حسین به عبیدالله می نویسد چقدر قابل اعتناست؟ آیا این واقعاً حرف امام بوده یا اینکه عمرسعد برای اینکه کار به جنگ نشکد و خون امام به گردن او نیفتد؛ این پیشنهادات را از دورغ از جانب خود به عبیدالله داده است؟

پیشنهاد سه گانه عمر بن سعد در میان مردم شایعه شده بود و اگر قرار بود امام مصالحه کند باید بعد از مرگ مسلم بن عقیل به مسیر خود ادامه نمی داد.

*شبیه ای است که این گونه مطرح می شود؛ شیعیان امام خود را دعوت کردند و بعد در مقابلش ایستادند و او را به شهادت رساندند. آیا در عاشورا شیعیان کوفه در مقابل امام قرار گرفتند؟

در عاشورا شیعه در مقابل امام نبود. شیعیان به دلایلی اگر کوتاهی کردند، اما در مقابل امام نبودند، بلکه عثمانی ها در مقابل امام بودند. به گزارش منابع، شیعه مجبور نبود که به جهاد بیاید، بلکه حتی عبیدالله بن زیاد اگر هزار نفر برای جنگ می فرستاد، گاهی ۷۰۰ نفر از آنان فرار کرده و حاضر به قیام نبودند.

هیچ کجای تاریخ هم به حضور شیعیان در شهادت امام حسین (ع) گواهی نداده است و طبق مبانای شیعه اگر کسی در مقابل امام معصوم بایستد و منکر امامت شود، شیعه نیست. لازم به ذکر است که برخی شیعیان هم منع می شدند که به کمک امام حسین (ع) بروند لذا برخی همانند حبیب بن مظاهر و مسلم بن عوسجه نیز با سختی و درگیری خود را به امام رساندند.